

HRVATSKO
DRUŠTVO
LIKOVNIH
UMJETNI
KAISTRE

Dijalog-početak, 2024., komb.teh.na platnu, 120 x 100 cm

VINKO ŠAINA

KORA ZEMLJE

10. 05. - 31. 5. 2024.

Galerija HDLU Istre, Zagrebačka 4, 52100 Pula - Pola
istrehdlui2020@gmail.com; www.hdluistre.hr
otvoreno svakim radnim danom od 9:00 do 15:00 sati

Svoj umjetnički put labinski slikar Vinko Šaina uporno je i postupno, bez velikih odstupanja, gradio gestom, bojom i svjetlom koji su ispleli specifičnu i bajkovitu posvetu prirodi. Taj je put prvenstveno obilježio pejzaž, koji je bio i ostao dominantnom slikarevom odrednicom te je oduvijek zauzimao krucijalno mjesto u autorovom stvaralaštvu. Premda je pejzaž konstanta Vinkovog slikarstva gotovo pola stoljeća, nikako ga ne možemo svrstati i navoditi kao slikara krajolika jer mu on prvenstveno služi kao nepresušni izvor nadahnuća i polazišna odrednica za slikarske eksperimente. Sada već davne 1981. godine, u razgovoru s Gorkom Ostojić Cvajner, Šaina je izjavio: „Sve je u stvari otpočelo nakon puta u Normandiju avionom. Bio sam duboko potresen doživljajem zemljine strukture. Nisam ga htio snimati, znajući da se takav prizor istinski može samo doživjeti i duboko pohraniti u sebi i kasnije ga na neki način transponirati u slikarstvo. Možda je taj doživljaj bio podsvjesna odrednica mojeg slikarstva, taj čaroban prizor, bjelina stijenja prošaranog gustom i zagasitom bojom šuma, prozračnost i raskošna boja mora.“

Na tragu tog dojmiljivog vizualnog iskustva, Šaina je razvijao svoje slikarstvo nadahnuto prirodom slično kao što je njome bio impresioniran i Mondrian, koji je slikajući sjene grana drveća na snijegu postupno došao do svog neoplasticizma. Vinko nije krenuo u smjeru Mondrianove redukcije i radikalizacije prirodnog predloška, već ga je razvijao maštovito i strukturalno, slikajući raznobojnim vodoravnim segmentima pojaseve mora, zemlje i neba, pažljivo ih nanoseći jednog iznad drugog. U tim apstraktnim slikama što izviru iz normandijskog sna, ali sve više iz pejzažnog predloška Labinštine, točnije njezinog kolorita, razvija se specifična Vinkova morfologija izrasla iz snažne ekspresionističke geste koja izmjenjuje plošnost sa slojevitosti te dolazi do fine gradacije i stupnjevanja međudodna slikanih elemenata. Birajući motive koji predstavljaju osnovna počela, vodu, zemlju i zrak, Šaina zadire u simbolične sfere gdje zemlja predstavlja tjelesne i materijalne kušnje ovozemaljskog života, zrak kozmičku esenciju, a voda pročišćenje. Četvrto počelo, vatra, koja predstavlja prosvjetljenje, na Šaininim je slikama prisutno svjetlom koje emanira žarka autorova paleta. Vinkov pejzaž, dakle, nije samo vješta apstraktna interpretacija realnog predloška, već prvenstveno njegova metafizička projekcija koja na platno prenosi i senzibilnost autorove duhovnosti koja prirodu osjeća i interpretira kao mnogoznačnu i transcendentnu vrijednost. Nažalost, priroda se pred nama svakodnevno urušava jer je jednostavno nismo svjesni, a gledajući gomilajuće ekološke katastrofe, nismo je niti zaslužili. Toga je itekako svjestan Vinko, koji je želi sačuvati i po potrebi transponirati u druge svjetove svemirskog prostranstva. Zbog toga će u nekim kompozicijama geometrijskih naznaka (1999./2000.) doći i do predmetne pojavnosti geometrijskog znaka, najčešće trokuta, koji ne narušuje, već akcentira imaginarni pejzaž, a uspostavlja i simbolično čitanje apstraktnih kompozicija, gdje će poput clarckeovsko- kubrickovskog monolita iz „2001.: Odiseje u svemiru“, svoj prepoznatljiv krajolik, odnosno prirodu, sa zemlje uzdignuti u beskonačnost svemira.

Novi ciklus, započeo 2022. godine, Šaina, dosljedno sebi, naslanja na svoja prethodna iskustva koja sada nastavlja redukcijom boje i svojih karakterističnih ikonografskih znakova te naglašenim osnaživanjem geste. Prepoznatljive vodoravne linije sada su svedene na samo dvije koje omeđuju slikanu kompoziciju u donjem i gornjem dijelu smještajući je u okvir unutar slike ili, točnije, formiraju ekran. Razlog tome je dvojak. Prvi je u službi redukcionističkih postupaka kojima Šaina sada teži te ispod i iznad tih linija, koje sada postaju međama, slika monokromne površine koje ističu osnovni subjekt cjelovite kompozicije - sliku unutar slike. Drugi razlog je isticanje ekrana kao svjesno (ne)podilaženje suvremenoj tehnologiji. Danas sve promatramo kroz ekran, bilo da se radi o televiziji, zaslonu računala i pametnih telefona ili gigantskim svjetlećim reklamnim displejima. Svjestan tehnološke ekspanzije koja daleko nadilazi realne ljudske psihičke i fizičke resurse te značajno formira novu vizualnu estetiku gdje ima sve manje mjesta za klasične medije, Šaina sliku stavlja u format ekrana kako bi bila u tijeku s diktatom vremena i dostupna mlađim generacijama odgojenim na ranije spomenutim zaslonima, čime vidno ironizira suvremeni medijski konzumerizam koji je itekako kontaminirao i umjetnost. Možda se i zato raskošan i uzbudljiv kolorit dosadašnjih slika, sazdan na kontrastima intenzivnih boja, sada gasi te ustupa mjesto tihom tonskom suzvučju. Imanentan Vinkov dualizam, koji se povlači njegovim novim ciklusom, očituje se smirenim kompozicijama sazdanim od sivih, zelenkastih i plavkastih boja kojima su konfrontirane nemirne i dinamične slike gdje prevladavaju akcenti crne koja se izdiže nad gustom podlogom

slikanom nijansama sepije i smeđe boje. Međutim, promatramo li ciklus cjelovito, primjetna je postupna gradacija od poetskih i rahlih kompozicija do uznemirujućih zgusnutih slikanih površina. Glavni razlog dokinuća dugogodišnje kolorističke simfonije ipak je Vinkova životna i stvaralačka zrelost, jer sada ga sve više zanimaju strukturalni slikarski procesi gdje većinu pažnje poklanja slikarskom rukopisu, odnosno manifestacijama gestualnog koje i dalje izviru iz njegovog urođenog ekspresivnog izraza. Raspon izražajnosti varira od prozračnih lazurnih tonova nanesenih pažljivim sitnim potezima kista do zagasitih površina snažne i sugestivne geste koja djelomično progovara informelovskim jezikom. Šainin duktus sada je kontinuiran, ali nemiran, a ritmički intervali proporcionalno rastu s zgušnjavanjem i gašenjem kromatskog intenziteta, što se zbiva u dramatičnoj sivo-smečkastoj gami.

Naravno, ponovno je riječ o pejzažu, o onom što izvire i koji definira zemlja, o onom kakvog možemo vidjeti na slikama realističkih i impresionističkih francuskih slikara koji su slikali Normandiju, a koji je Vinko iz aviona ugledao i prigrlio onim davnim letom. Krug je zatvoren. Svojim, dosad najzreljim, slikarskim ciklusom Vinko je doživljaj Normandije, dopunivši ga istarskim iskustvima, vratio na njegovo izvorište. Šaina sada više nije znatiželjni sanjar, već iskusni majstor koji je suvereno, na najbolji mogući način, svoju dugogodišnju slikarsku Odiseju zaokružio te zaplovio normandijskom pučinom tražeći nove horizonte.

Mladen Lučić

Sretna Zemlja, 2024., komb.teh.na kartonu, 50x70 cm

Poetika Zemlje i neba 2, 2024., KOM.TEH NA KART., 50X70 cm

Osmijeh Zemlje, 2024., komb.teh na kart., 50x70 cm

Zemlja Labina, 2024., komb.teh na kart., 50x70 cm

Moćna Zemlja, 2023., komb.teh. na kart., 50x70 cm

Poetika Zemlje 2, 2023., komb.teh na patnu, 70x100 cm

Vertikala Sv. Justa 1, 2023., komb.teh.na platnu, 100x80 cm

Vertikala Sv. Justa, 2024., komb.teh.na platnu, 150x100 cm

Poetika Zemlje i neba 1, 2022., komb.teh.na platnu, 110x140 cm

Poetika Zemlje i neba, 2024., kom.teh.na platnu., 100X120 cm

Nataloženost postojanja, 2012., komb.teh.na kartonu, 46x66 cm

VINKO ŠAINA rođen je 1953. u Puli. Završio je Školu primijenjenih umjetnosti u Splitu na Odjelu grafike 1972. Član je HDLU-a Zagreb i HDLU-a Istre.

Izlagao je od 1971. na pedesetak samostalnih izložbi (Labin, Pula, Rovinj, Rijeka, Poreč, Torino, Imperia, Feltre, Kirchdorf, Imola, Roette, Graz, Malinska, Umag...) i gotovo dvije stotine skupnih izložbi u zemlji i inozemstvu (Labin, Pula, Split, Rijeka, Zagreb, Dubrovnik, Novi Sad, Beograd, Udine, New York, Montevideo, Buenos Aires, Sao Paolo, Chaco, Comodoro, Manzano, Vittorio Veneto, Leoben, Eisenstadt, Stuttgart, Beč, Trst, Pariz, Lisabon...), a sudjelovao je u radu desetak likovnih kolonija u Hrvatskoj i inozemstvu.

Osim slikarstvom, bavi se galerijskom djelatnošću od 1986., a 1993. u restauriranom spomeniku kulture, Crkvi gospe Karmelske utemeljio je Galeriju Alvona.

Dužnost predsjednika HDLU-a Istre obnašao je u razdoblju od 1996. do 1999. Status samostalnog umjetnika ostvario je 1997. te postaje članom HZSU-a sve od odlaska u mirovinu 2006. g.

O njegovom radu u produkciji HRT-a 2009. godine snimljen je dokumentarni film „Sliko-slikopisi Šaina“, kojim je prenesena na ekran topla priča o autoru koji je život posvetio umjetnosti i ljudima.

Likovna monografija „Vinko Šaina - slikar svjetla“, autora dr. sc. Berislava Valušeka i prof. Roberta Tessaria, promovirana je u rujnu 2017. uz monografsku izložbu postavljenu u Narodnom muzeju Labin, Gradskoj galeriji Labin, Galeriji Alvona i Galeriji Negri.

Njegova djela nalaze se u brojnim muzejsko-galerijskim ustanovama i privatnim kolekcijama u zemlji i inozemstvu te je za svoj rad višestruko nagrađivan.

Živi, stvara i djeluje u Labinu.

www.galerija-alvona.hr

e-mail: info@galerija-alvona.hr

mob: 0981830901

Nakladnik:

Hrvatsko društvo likovnih umjetnika Istre, Zagrebačka 4, Pula – Pola

Za nakladnika:

Milan Marin, predsjednik

Tekst:

Mladen Lučić

Fotografija:

Dani Celija

Strukovni / tehnički postav:

Mladen Lučić / Vinko Šaina

Lektura:

Nina Bašić

Grafičko oblikovanje:

Jadranka Ostić

Tisak:

Digicolor, Pula

Naklada:

200 primjeraka

